

TIEVATUVAN VAIHEITA

Paikka löytyy ja rakentaminen alkaa

Tievatuvan historia juontaa juurensa Saariselän alueen "löytymiseen" loma-alueena. Myös seurakunnat tekivät retkiä eksoottiseen Lappiin 60 -luvun alussa. Poikien Keskuksen rovasti Lauri W Lehtola ja Etelä-Pohjanmaan piirin poikatyöntekijä Matti Fossi retkeilivät Lapissa ryhmien kanssa. Tuomari, lapinkirjailija ja myös entinen kerhopoika Kullervo Kemppinen (mm. "Poropolku kutsuu" WSOY 1961) oli myös mukana näillä retkillä. Poikien Keskus (Pentti Tapio) antoi lopulta heille tehtäväksi etsiä sopivaa paikkaa poikien pohjoiseksi paratiisiksi.

Juhannusretkellä 1961 haettiin sopivaa paikkaa Saariselän alueelta. Mukana oli 18 retkeilijää vetäjinään Matti Fossi, Kullervo Kemppinen ja Lauri W. Lehtola. Retken aikana käytiin Ivalossa Metsähallituksen konttorissa tiedustelemassa ja saatiin myötävä vastaus mahdollisuudelle saada oma alue Kakslauttasen varrelta.

Ruskaretkellä syksyllä 1961 löydettiin sopiva paikka. Nyt oltiin matkassa pienemmällä porukalla, Lauri W. Lehtola ja Kullervo Kemppinen rouvineen. Löytyikin sopiva hiekkakumpuinen alue Kakslauttasen joen varresta. Tieva tarkoittaa hiekkaharjua tai hiekkakumpua. Paluumatkalla poikettiin Rovaniemellä Metsähallituksen Perä-Pohjolan piirikuntakonttorissa, joka lupasi 2 ha vuokratontin Kakslauttasen varrelta Sodankylän kunnan alueelta. Neuvottelujen jälkeen vuokrasopimus allekirjoitettiin 29.12.1961 vuosiksi 1962-1990.

Pohjasuunnitelman alueelle teki rakennusmestari K. Salumäki Alahärmästä ja lopulliset piirustukset yliarkkitehti Jouko Ylihannu Helsingistä.

Talven ja malttamattoman odottelun jälkeen rakennustyöt tontilla aloitettiin 22.5.1962 alkaneella retkellä, jossa oli mukana Poikien Keskuksesta Matti Fossi ja rovasti Lauri W. Lehtola, nuorisopastori Kauko Kangas Lapuan hiippakunnasta, Metsähallituksen ylimetsänhoitaja Klaus Sothman apulaisineen ja PK:n pyynnöstä Sodankylän kunnan rakennusmestari Toivo Vähä-Haukijärvi. Retken aikana tontti kartoitettiin, paalutettiin ja vaakitettiin. Poikien Keskus uskoi Tievatuvan rakennusprojektin Matti Fossin käsiin.

Materiaalin hankinta oli tuolloin vaikeaa. Metsäntutkimuslaitos lupasi kuitenkin valmiiksi sahatut hirret tien vierestä, jolloin saunatupa päätettiin tehdä niistä. Rakennustyöt tehtiin osittain talkootyönä. Kesällä 1962 tehtiin kolme talkooretkeä. Ensimmäisellä retkellä heinäkuun puolessa välissä mukana oli 5 miestä raivaamassa ja tekemässä perustustöitä seitsemän päivää. Toisella, yhdeksän päivän retkellä elokuun lopussa mukana oli Ilmajoelta kolme miestä ja kuusi nuorukaista. Silloin jo päästiin hirsien pystytykseen. Kolmas retki tehtiin lokakuun alussa talven painaessa päälle ja kylmyyden vaivatessa sotilasteloista, porontaljoista ja makuupusseista huolimatta neljää miestä ja kahta nuorukaista yhdeksän työntäyteisen päivän ajan. Kesän aikana mukana oli Etelä-Pohjanmaan seurakunnasta talkootöissä 19 rakentajaa, yhteensä 25 työpäivää tehtiin ja valmiiksi saatiin saunatuparakennus (810x570, 42 m², terassi)

Tievatuvan takkaan syttyi tuli ensimmäisen kerran 7.10.1962

Tievatuvan tupaantuliaisia vietettiin 5.-10.4.1963 Tievatuvan johtajapäivillä ja heti perään alkaneella Tievatuvan tunturileirillä (10.-15.4.1963). Leirille osallistui 14 -vuotiaita ja vanhempia nuorukaisia mm. PTK:n järjestösihteeri Heikki "Hikku" Alanen.

Alueen rakennustöitä jatkettiin silloin kun oli varaa ja talkoolaisia. Vuonna 1964 aloitettiin päärakennuksen rakentaminen. Se saatiin vesikattoon kahden työleirin ansiosta samana vuonna ja töitä jatkettiin seuraavina vuosina myös talkootöinä kelien salliessa. Vuoden 1965 merkkikeräyksellä kerättiin varoja Tievan rakentamiseen otsikolla "Tavoitteena Tieva". Lopulta rakennustyöt saatettiin päätökseen vuoden 1968 aikana mm. Veikkauksen 40 000 mk tuen turvin. Päärakennukseen tuli majoitustiloja sekä sali keittiöineen ja emännän huoneineen. Nyt Tievalle voitiin majoittaa jo 60-80 lapinkävijää. Seurakuntien lapinmatkailu lisääntyi tuntuvasti 70- ja 80 -luvulla. Rippikoululeirit toivat oman lisänsä Tievatuvan käviöihin. Moni muukin ryhmä ja yksityinen henkilö löysi Tievatuvulta tukikohdan vaelluksilleen ja lomilleen Lapin lumoavassa

luonnossa. Lapin ensimmäinen turistikirkko Tievakappeli rakennettiin 1978 Ivalon rukoushuoneen hirsistä. Sen alttarivaate kuvastaa Lapin neljää vuodenaikaa. Metsähallitus lahjoitti Tievatuvalla vanhan tukkikämpän. Metsä-Paavoksi nimetty majoitustila rakennettiin vuosina 1979-1983. Kurkihirrestä rakennettiin myöhemmin Tievakappelin kellotapuli, jossa soi vanha Truman -veturin kello. Tievakappelin ja kellotapulien on suunnitellut Bey Heng.

Noususuhdanteesta lamaan

Tievatuvan rakennukset kuluivat kovassa käytössä ja aika kulki niiden ohitse. Ryhmien vaatimukset kasvoivat ja alueen tarjonta lisääntyi. Tuli ajankohtaiseksi uuden päärakennuksen saaminen Tievatuvalla. Erilaisten ratkaisumallien jälkeen perustettiin Tievatupa OY ja uuden päärakennuksen rakentaminen alkoi 1989. Rakennuksen suunnittelijana toimi Bey Hengin poika, arkkitehti Kalle Heng. Se valmistui hiihtosesongiksi 1991. Tievän henkilökuntaa vahvistettiin, mm. aloitettiin turistipappitoiminta Saariselän alueella (PTK:n entinen toiminnanjohtaja Timo Sainio).

Valitettavasti rakennustöitä varten otetut ulkomaiset lainat osoittautuivat devalvaatioiden myötä liian suureksi riskiksi. Epätoivoisten pelastusyriyksen jälkeen Tievatupa OY ajautui konkurssiin vuoden viimeisinä päivinä 1993. Osakkeenomistajista suurimman taloudellisen vastuun kantoivat PTK ja Partaharjun säätiö. Konkurssi ja lama aiheuttivat lomautuksia sekä rajuja saneerauksia.

Tievatupa oli vuoden konkurssipesän hallinnassa, jolloin sitä isännöivät erilaiset vuokralaiset. Pysyvämpi ratkaisu tapahtui vuonna 1994, jolloin J-P Oksanen osti paikan ja aloitti yritystoiminnan. Hänen kaudellaan monet seurakunnat käyttivät edelleen Tievatuvan palveluja. Perinne ei katkennut. Tievatuvan olivat löytäneet myös muut tahot, mm. hiihtoseurat ja yritykset etsiessään rauhallista paikkaa Lapin luonnossa.

Tunturikirkkojen lumiaura palaa kärkeen.

J-P Oksanen tarjosi Tievatupaa takaisin PTK:lle luopuessaan siitä vuonna 2000. Neuvottelujen jälkeen PTK:n toiminta alkoi uudelleen Tievatuvalla 1.5.2000. Uutinen otettiin iloiten vastaan seurakunnissa ja vanhoissa Tievatuvan ystävissä. Piispa Olavi Rimpeläinen totesikin turistikirkkojen lumiauran palaavan paikoilleen.

Tievatuvan siirryttyä takaisin PTK:lle vanhan päärakennuksen kunnostus aloitettiin lahjoitusten ja talkootöiden voimin (WCt, parketti, maalaus, päätyasunto).

Metsähallituksen nostaessa alueen maapohjan vuokrahintoja tuli ajankohtaiseksi tontin ostaminen. Kirkkohallituksen merkittävällä tuella tontti siirtyi PTK:lle marraskuussa 2001.

Samana vuonna isännän asunto remontoitiin loma-osakeeksi, Lomatievaksi, ja vanhan saunarakennuksen, eräkämpäksi muunnetun, kunnostus alkoi Kajaanin talkoolaisien toimesta. Saunaan tehtiin remontti ilmanvaihdon parantamiseksi. Aloitettiin myös lasten ja nuorten toiminta Saariselän lomakeskuksessa.

Vuonna 2002 kunnostettiin luentotiloja Uuden päärakennuksen alakertaan. Luokkatila palvelee niin rippikouluja kuin myös muitakin ryhmiä. Luokkatilan takana sijaitsee yksinkertainen pelihuone ja kuntosali sekä varastotiloja esimerkiksi aellusryhmille.

Vuonna 2003 vanhan saunan kunnostus päätökseen, nyt majoitusrakennuksena nimeltään Purotieva. Se tarjoaa omalla saunallaan ja wc-tiloillaan kodikkaan majoitusvaihtoehdon.

Vuonna 2004 päärakennukseen saatiin viimein takka remontoimalla yläkerran luokkahuone uuteen uskoon. Ruokailutilasta saatiin kodikas ruokailu- ja oleskelutila sekä erilaisten juhallistenkin tilaisuuksien pitopaikka.